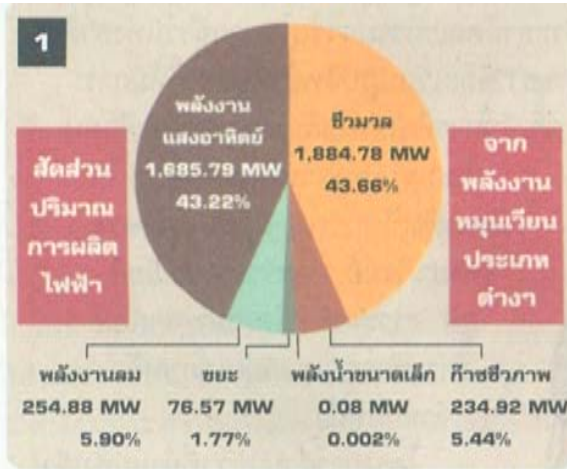

ไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน (ตอนอวสาน)

การที่ประเทศไทยมีความพยายามผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียน เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการรับซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนจากเอกชนภายใต้กลไกกำหนดราคา รับซื้อไฟฟ้าที่เรียกว่า “ส่วนเพิ่มราคาซื้อไฟฟ้า” หรือ Adder Cost นั้น บทความก่อนหน้านี้ผมได้แสดงให้เห็นแล้วว่ากลไกดังกล่าวน่าจะเป็นการใช้งบประมาณที่สิ้นเปลืองอย่างมหาศาล เพราะโครงสร้างราคาซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนนั้นทำให้หน่วยงานของรัฐต้องซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานแสงอาทิตย์ในราคาสูงถึง 8 บาทต่อกิโลวัตต์ชั่วโมง ในขณะที่ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานชีวมวลหรือชีวมวลภาครัฐสามารถซื้อได้ในราคาเพียงกิโลวัตต์ชั่วโมงละ 0.30 บาทเท่านั้น

บทความที่แล้ว ผมได้แสดงให้เห็นว่าใน พ.ศ. 2556 การรับซื้อไฟฟ้าในลักษณะดังกล่าวทำให้ประเทศต้องสูญเสียเงินเกินความจำเป็นไปกว่า 1 แสนล้านบาท จากการที่ภาครัฐซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีราคาแพงและเป็นการรับซื้อในปริมาณที่เกินเป้าหมายด้วย ซึ่งสิ่งนี้เองเป็นต้นตอสำคัญของความสูญเสียที่เกิดขึ้น

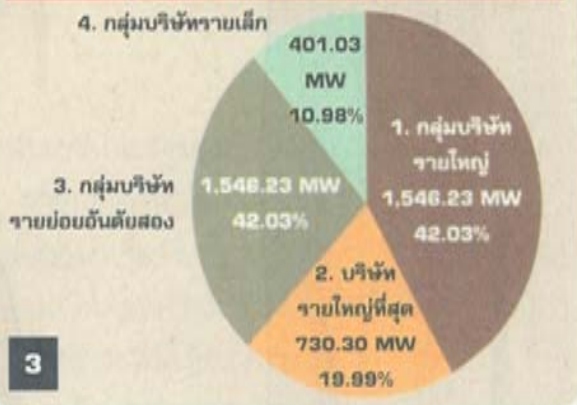
กล่าวคือ ใน พ.ศ. 2556 แผนพลังงานฯ ตั้งเป้าหมายการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานแสง

อาทิตย์ไว้เพียง 540.70 เมกะวัตต์ แต่กลับมีการรับซื้อจริงสูงถึง 1,865.79 เมกะวัตต์ สิ่งที่น่าเป็นห่วงมากไปกว่านั้นคือ เงินที่สูญเสียไปกับการรับซื้อไฟฟ้านี้ไปตกอยู่กับใคร ใครเป็นผู้ได้ประโยชน์ และใครเป็นผู้เสียหาย

รูปที่ 1 แสดงสัดส่วนประมาณการซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนประเภทต่างๆ ใน พ.ศ. 2556 ซึ่งดูแล้วก็อาจมิได้แสดงถึงความผิดปกติอะไรมากนัก เพราะเป็นการซื้อไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลในสัดส่วนร้อยละ 43.22 และร้อยละ 43.66 ตามลำดับ ส่วนพลังงานประเภทอื่นก็มีสัดส่วนการรับซื้อลดหลั่นลงตามมา

แต่เมื่อพิจารณารูปที่ 2 ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการรับซื้อไฟฟ้าที่คำนวณเป็นมูลค่าพบว่าภาครัฐใช้จ่ายเงินสูงถึงร้อยละ 89.67 ของงบประมาณการรับซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนทั้งหมดเพื่อซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานแสงอาทิตย์เพียงอย่างเดียว ซึ่งพลังงานแสงอาทิตย์นี้เป็นพลังงานที่ประเทศไทยไม่มีความได้เปรียบและต้องนำเข้าแผงโซลาร์เซลล์จากต่างประเทศในราคาที่สูง ในขณะที่พลังงานหมุนเวียนที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบ เช่น พลังงานชีวมวลที่ผลิตจากของเหลือใช้จากภาคเกษตรนั้น ภาครัฐใช้เงินซื้อเพียงร้อยละ 3.40 เท่านั้น การกระทำเช่นนี้ไม่

สรุปกลุ่มผู้ผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
(แยกเป็นกลุ่มมา โดยประมาณ)

ที่มา : สำนักงานกำกับกิจการพลังงาน โพนัดการาพิก

เพียงแต่จะเป็นการสูญเสียของประเทศโดยไม่จำเป็น แต่ภาระค่าใช้จ่ายที่สูงจากการทุ่มเงินซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานแสงอาทิตย์กลับตกกับประชาชนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ต้องจ่ายค่าไฟฟ้าในราคาที่สูงเกินความจำเป็น

ผมได้ทำการคำนวณพบว่า การที่ภาครัฐกระทำเช่นนี้ทำให้ประชาชนเป็นผู้รับภาระโดยต้องจ่ายค่าไฟฟ้าในอัตราที่สูงขึ้นเกินความจำเป็นประมาณร้อยละ 13.44-19.89 ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณ

ท้ายสุดเรามาลองพิจารณานะครับว่า ใครบ้างที่ได้รับประโยชน์จากความสูญเสียจำนวนนี้ ในขณะนี้การทำธุรกิจการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์เป็นที่นิยมมากเพราะให้ผลตอบแทนสูง ปัจจุบันมีผู้ประสงค์จะครอบครองใบอนุญาตผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์จำนวนมากเกินกว่าที่ภาครัฐจะออกให้ได้จนทำให้มีการนำใบอนุญาตมาขายต่อเพื่อทำกำไรกันมากมาย การครอบครองใบอนุญาตก็มีลักษณะกระจุกตัวกับบริษัทขนาดใหญ่ไม่กี่ราย รูปที่ 3 แสดงกลุ่มผู้ประกอบการเอกชนที่ผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อขายให้ภาครัฐช่วง พ.ศ. 2546-2556 ถึงแม้ผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์มีจำนวนมาก แต่ผู้ประกอบการเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันจนสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งผมขอไม่เปิดเผยชื่อ

กับเศรษฐกิจ

รศ.ดร.อดิศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
คณะพัฒนภาคการเศรษฐกิจ ปีที่
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
www.econ.nida.ac.th

ผู้ประกอบการโดยขอให้ท่านที่สนใจไปสืบหาเอาเองในเว็บไซต์ (เพราะผมกลัวถูกฟ้องข้อหาเป็นกบฏและถูกอายัดบัญชีเงินในธนาคาร...)

กลุ่มที่ 1 เป็นบริษัทรายใหญ่ที่มีส่วนแบ่งการผลิตสูงถึงร้อยละ 42.03 กลุ่มที่ 2 เป็นบริษัทขนาดใหญ่มากแต่แตกย่อยเป็นบริษัทลูกหลายๆบริษัทซึ่งก็คือบริษัทเดียวกัน เพื่อขอรับใบอนุญาตและผลิตไฟฟ้าตามอำเภอและจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศมีส่วนแบ่งการผลิตรวมกันร้อยละ 19.99 กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มบริษัทใหญ่อันดับรองจากกลุ่มที่ 2 ซึ่งก็มีการแตกเป็นบริษัทย่อยๆ เหมือนกันและมีการนำไปผลิตไฟฟ้าตามอำเภอและจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศมีส่วนแบ่งการผลิตไฟฟ้ารวมกันร้อยละ 26.72 และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มบริษัทรายย่อยต่างๆ มีส่วนแบ่งการผลิตรวมกันเพียงร้อยละ 10.98

ผู้ประกอบการเหล่านี้ไม่ได้ทำความผิดอะไรในการทำธุรกิจขายไฟฟ้าให้กับภาครัฐ แต่เป็นภาครัฐต่างหากที่กำหนดโครงสร้างราคาซื้อขายไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียนที่ผิดพลาดอย่างมาก เป็นการบั่นทอนขีดความสามารถของประเทศในการพัฒนางานหมุนเวียนอย่างเหมาะสมจากช่องเหลือใช้จากภาคการเกษตรหรือจากขยะ สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่านับ 1 แสนบาทต่อปี ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มากเท่าที่ควร ที่สำคัญคือเป็นช่องทางการแสวงหาผลประโยชน์ตามมา

ท้ายสุดก็ผลกระทบความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้ประชาชนผู้ต้องจ่ายค่าไฟฟ้าที่สูงเกินความจำเป็น ผมอยากถามว่าจะทำกันอย่างไรอีกนานมั๊ยครับ หรือต้องรอให้ ป.ป.ช. เรียกเข้ามาชี้แจงก่อนถึงจะรู้ตัว ■